

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 289/2025-41

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla (sudca spravodajca) a sudcov Ivana Fiačana a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], narodenej [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej JUDr. Andreou Oroszovou, advokátkou, Pionierov 12, Rožňava, proti postupu Okresného súdu Lučenec v konaní sp. zn. 17P/59/2022 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Okresného súdu Lučenec v konaní sp. zn. 17P/59/2022 **bolo porušené** základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Sťažovateľke **priznáva** finančné zadosťučinenie **1 000 eur**, ktoré **je** Okresný súd Lučenec **povinný** zaplatiť jej do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
3. Okresný súd Lučenec **je povinný** nahradiť sťažovateľke trovy konania **771,68 eur** a zaplatiť ich jej advokátke do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 2. mája 2025 domáha vyslovenia porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom okresného súdu v konaní o jej návrhu v rodinnoprávnej veci s tým, že okresnému súdu bude prikázané konať bez zbytočných prietahov a jej bude priznané finančné zadosťučinenie 30 000 eur.

II.

2. Sťažovateľka v septembri 2022 podala návrh na úpravu rodičovských práv a povinností k jej maloletému synovi. Prvé pojednávanie sa uskutočnilo v apríli 2023. Sťažovateľka podala trestné oznámenie, a preto bola pôvodná sudkyňa uznesením z júna 2023 vylúčená a vec bola pridelená druhej sudkyňi. Pojednávanie nariadené na december 2023 bolo na žiadosť otca odročené. Na pojednávaní v januári 2024 bolo nariadené neodkladné opatrenie, ktorým bol maloletý dočasne zverený sťažovateľke, bola upravená vyživovacia povinnosť otca a jeho styk s maloletým. Na ďalšom pojednávaní vo februári 2024 okresný súd zamietol návrh matky na nahradenie súhlasu otca so zápisom syna do predškolského zariadenia. V apríli 2024 okresný súd neodkladným opatrením upravil styk otca s maloletým. Na to sťažovateľka reagovala odvolaním a návrhom na zrušenie neodkladných opatrení. Okresný súd uznesením z mája 2024 rodičom a maloletému uložil, aby sa podrobili psychologickému poradenstvu. Otec maloletého podal proti tomuto uzneseniu odvolanie. O odvolaniach krajský súd rozhodol uznesením z augusta 2024.

3. Medzičasom sa realizovalo poradenstvo, no psychologička v septembra 2024 uviedla, že jeho cieľ pre mieru konfliktu rodičov a nedostatočnú odozvu sťažovateľky nebol dosiahnutý. Zároveň uviedla, že v konaní treba nariadiť znalecké dokazovanie. Okresný súd uznesením z 24. októbra 2024 zamietol ďalší návrh sťažovateľky na nariadenie neodkladného opatrenia a o jej odvolaní proti tomuto uzneseniu rozhodol krajský súd uznesením z januára 2025. Okresný súd v záujme doriešenia otázky miestnej príslušnosti, ktorú počas celého konania namietal otec z dôvodu, že sťažovateľka sa spolu s ich synom presťahovala bez dohody s ním z Košíc do Lučenca a následne do Rimavskej Soboty, koncom januára 2025 postúpil vec Mestskému súdu Košice. Ten však s tým nesúhlasil a vec na rozhodnutie o miestnej príslušnosti predložil najvyššiemu súdu.

III.

4. Sťažovateľka kritizuje postup okresného súdu a zdôrazňuje, že o jej návrhu konal 27 mesiacov a následne vec nesprávne postúpil inému súdu. Okrem toho uvádza, že namietala prietahy v konaní sťažnosťami predsedovi súdu. Zdôrazňuje, že nesprávnosť postupov okresného súdu konštatoval aj krajský súd. Je toho názoru, že okresný súd sa zameriaval na rozhodovanie o návrhoch na nariadenie neodkladných opatrení, no nie na rozhodnutie o jej návrhu, čo viedlo k tomu, že konanie v súčasnosti trvá 31 mesiacov.

5. Okresný súd považuje ústavnú sťažnosť sťažovateľky za čiastočne dôvodnú. Po podrobnom opísaní priebehu konania vrátane vymenovania jednotlivých procesných úkonov uviedol, že vo veci je potrebné vykonať dôkladné dokazovanie. Okresný súd uviedol, že upozornil rodičov, že podávaním návrhov na nariadenie neodkladného opatrenia a prípadných opravných prostriedkov sami predlžujú konanie a spôsobujú zbytočné prietahy.

IV.

6. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. K odstráneniu tohto stavu dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 221/04). Namietané porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov sa skúma s ohľadom na okolnosti prípadu z pohľadu (i) právnej a faktickej zložitosti veci, (ii) správania účastníka a (iii) postupu súdu (I. ÚS 41/02).

7. Úprava rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu tvorí bežnú rozhodovaciu agendu všeobecných súdov. Po procesnej i skutkovej stránke je konanie zložitejšie z dôvodu, že matka i maloletý viackrát menili bydlisko, a preto bolo potrebné opakovane zisťovať ich pomery. Zložitost' veci vyplýva i z konfliktného vzťahu rodičov. Sťažovateľka i otec maloletého opakovanými návrhmi na nariadenie neodkladných opatrení prispeli k predĺženiu konania. To okrem iného viedlo k tomu, že vec bola viackrát predložená krajskému súdu na rozhodnutie o ich odvolaniach. Rozhodovanie o takýchto procesných návrhoch osobitne vo veci, ktorá sa týka úpravy práv a povinností k maloletému, však nezabavuje súd povinnosti konať tak, aby bolo možné čo najskôr rozhodnúť vo veci. To platí o to viac, že konanie čoskoro bude trvať tri roky, no napriek od začiatku konania zrejmému hlbokému konfliktu rodičov stále nebolo nariadené znalecké dokazovanie a stále nebola vyriešená otázka miestnej príslušnosti.

8. Postup okresného súdu, ktorý nevedol k vykonaniu rozhodujúceho dokazovania potrebného na rozhodnutie vo veci samej, tak vykazuje prvky zbytočných priet'ahov. Okresnému súdu nič nebránilo, aby naďalej vykonával procesné úkony pre účely náležitého zistenia skutkového stavu vrátane nariadenia znaleckého dokazovania. Vykonávať dôkladné dokazovanie vo veci úpravy rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu po dva a pol roku od začatia konania možno vyhodnotiť ako zbytočné priet'ahy, a to aj v situácii nie konštruktívneho prístupu rodičov. Preto bolo podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ústavnej sťažnosti vyhovené a vyslovené, že postupom okresného súdu boli porušené ústavné práva sťažovateľky. Vzhľadom na to, že v súčasnom stave konania všeobecné súdy musia rozhodnúť o tom, či je na konanie príslušný okresný alebo mestský súd, nebol dôvod na to, aby okresnému súdu bolo prikázané konať bez zbytočných priet'ahov.

9. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušenia základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k tomu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušenia základného práva (IV. ÚS 210/04). S prihliadnutím na postup okresného súdu, správanie sťažovateľky, predmet konania a jeho celkovú dĺžku konania bolo sťažovateľke priznané finančné zadosťučinenie 1 000 eur s tým, že vo zvyšku nebolo jej návrhu vyhovené.

10. Zistené porušenie ústavných práv sťažovateľky odôvodňuje, aby jej okresný súd podľa § 73 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov úplne nahradil trovy konania, ktoré jej vznikli zastúpením advokátkou. Ich výška bola určená podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov, čo za dva úkony právnej služby: prevzatie a príprava zastúpenia a podanie sťažnosti (2 x 371 eur) s náhradou podľa § 16 ods. 3 vyhlášky (2 x 14,84 eur) predstavuje 771,68 eur.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. júna 2025

Robert Šorl
predseda senátu